

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1996-1997

7 JANVIER 1997

Projet de loi modifiant l'article 80, alinéa 2, du Code judiciaire

RAPPORT

FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR M. **BOURGEOIS**

La Commission de la Justice a examiné le présent projet de loi lors de ses réunions des 4 et 10 décembre 1996, et 7 janvier 1997.

I. EXPOSÉ INTRODUCTIF DU MINISTRE DE LA JUSTICE

L'article 80, deuxième alinéa, du Code judiciaire permet déjà au président du tribunal de désigner, à titre exceptionnel, lorsque les besoins du service le justifient, un juge effectif pour remplir les fonctions

Ont participé aux travaux de la commission :

1. Membres effectifs : MM. Lallemand, président; Coveliers, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Desmedt, Erdman, Goris, Hotyat, Mahoux, Mme Maximus, MM. Raes, Vandenberghe et Bourgeois, rapporteur.
2. Membres suppléants : Mme Bribosia-Picard, MM. Caluwé, D'Hooghe, Happart, Hatry, Mmes Merchiers et Van der Wildt.

Voir :

Documents du Sénat :

1-438 - 1996/1997 :

N° 1 : Projet transmis par la Chambre des représentants.

N° 2 : Amendements.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1996-1997

7 JANUARI 1997

Wetsontwerp tot wijziging van artikel 80, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER **BOURGEOIS**

De Commissie voor de Justitie heeft dit wetsontwerp besproken tijdens haar vergaderingen van 4 december 1996, 10 december 1996 en 7 januari 1997.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE MINISTER VAN JUSTITIE

Artikel 80, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek laat thans reeds toe dat de voorzitter van de rechtbank bij wijze van uitzondering een werkend rechter aanwijst om gedurende een niet-verlengbare

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

1. Vaste leden : de heren Lallemand, voorzitter; Coveliers, de dames de Bethune, Delcourt-Pêtre, de heren Desmedt, Erdman, Goris, Hotyat, Mahoux, mevr. Maximus, de heren Raes, Vandenberghe en Bourgeois, rapporteur.
2. Plaatsvervangers : mevr. Bribosia-Picard, de heren Caluwé, D'Hooghe, Happart, Hatry, de dames Merchiers en Van der Wildt.

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

1-438 - 1996/1997 :

Nr. 1 : Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Nr. 2 : Amendementen.

du juge d'instruction, de juge des saisies ou de juge de la jeunesse, pour un terme de six mois non renouvelable.

La loi en projet vise à assouplir cette désignation pour améliorer l'administration de la justice et accroître son efficacité.

Aussi, la loi en projet modifie-t-elle le texte existant de l'article sur quatre points :

1. La durée de la désignation d'un juge aux fonctions susvisées est étendue à un an maximum, ce terme pouvant être renouvelé deux fois.

Le souci de préserver l'indépendance du juge et le fait que le juge délégué n'a pas le même statut pécuniaire que le juge qui est désigné par le Roi en vertu de l'article 79 du Code judiciaire, imposent de limiter le nombre de renouvellements.

2. Si le président continue à effectuer la désignation comme auparavant, il doit recueillir au préalable l'avis (non contraignant) du procureur du Roi.

Cet avis peut éclairer le président sur l'opportunité de la désignation.

3. La loi en projet supprime la condition formelle suivant laquelle la désignation doit s'effectuer par une ordonnance motivée qui doit faire état des circonstances particulières qui justifient la désignation.

Cette modification est en outre conforme au projet de loi modifiant l'article 195 du Code judiciaire, qui tend lui aussi à supprimer l'obligation de motivation particulière.

4. Par analogie avec les modifications de l'article 79, troisième alinéa, du Code judiciaire, le Gouvernement déposera un amendement suivant lequel la condition de formation spécialisée est également prévue pour la désignation comme juge d'instruction adjoint.

II. DISCUSSION GÉNÉRALE

La loi en projet vise à modifier l'article 80, deuxième alinéa, du Code judiciaire dont le texte existant est libellé comme suit :

«Art. 80. — *En cas d'empêchement d'un juge d'instruction, d'un juge des saisies ou d'un juge au tribunal de la jeunesse, le président du tribunal désigne un juge effectif pour le remplacer.*

En outre, si les besoins du service le justifient, le président du tribunal peut, à titre exceptionnel, désigner un juge effectif pour remplir les fonctions précitées pour un terme de six mois. Ce terme ne peut être

periode van zes maanden het ambt van onderzoeksrechter, beslagrechter of jeugdrechter te vervullen wanneer de behoeften van de dienst dit rechtvaardigen.

Voorliggend ontwerp heeft tot doel deze aanwijzing te versoepelen, dit met het oog op een efficiëntere en betere rechtsbedeling.

Het huidige artikel wordt dan ook op vier punten gewijzigd :

1. De aanwijzing in deze ambten wordt thans mogelijk voor een periode van maximaal 1 jaar, waarbij de oorspronkelijke periode tweemaal hernieuwd kan worden.

Een beperking van het aantal verlengingen dringt zich op met het oog op de rechterlijke onafhankelijkheid en gelet op het verschillende geldelijke statuut t.o.v. de aanwijzing door de Koning in deze ambten krachtens artikel 79 van het Gerechtelijk Wetboek.

2. De aanwijzing gebeurt zoals voorheen door de voorzitter, doch pas na hieromtrent het (niet-bindend) advies van de procureur des Konings te hebben ingewonnen.

Dit advies kan een hulpmiddel zijn voor de voorzitter bij de beoordeling van de opportuniteit van dergelijke aanwijzing.

3. De formele voorwaarde dat dit dient te gebeuren bij een met redenen omklede en nopens de bijzondere omstandigheden gemotiveerde beschikking valt weg.

Dit is tevens in overeenstemming met het ontwerp tot wijziging van artikel 195 van het Gerechtelijk Wetboek waar de bijzondere motiveringsplicht eveneens wordt weggelaten.

4. Naar analogie met de wijzigingen van artikel 79, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, zal de Regering een amendement indienen dat voorziet dat ook voor het ambt van «toegevoegd» onderzoeksrechter de betrokken rechter een bijzondere opleiding dient te hebben genoten.

II. ALGEMENE BESPREKING

De huidige tekst van artikel 80 van het Gerechtelijk Wetboek, waarvan het tweede lid wordt gewijzigd door voorliggend ontwerp, luidt als volgt :

«Art. 80. — *Bij verhindering van een onderzoeksrechter, een beslagrechter of een rechter in de jeugdrechtbank, wijst de voorzitter van de rechtbank een werkend rechter aan om hem te vervangen.*

Bovendien kan de voorzitter van de rechtbank, indien de behoeften van de dienst het rechtvaardigen, bij wijze van uitzondering, een werkend rechter aanwijzen om de voornoemde ambten gedurende zes

renouvelé. L'ordonnance du président est motivée et fait état des circonstances particulières qui justifient cette désignation. »

Compte tenu du fait que le projet de loi amendé renvoie expressément à l'article 79, troisième alinéa, du même Code, il y a également lieu, pour la discussion générale, de se référer au projet de loi modifiant l'article 79, alinéa 3, du Code judiciaire (doc. Sénat, n°s 1-440/1 à 4).

III. DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

Article premier

L'article ne donne lieu à aucune remarque particulière.

Il est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Article 2

Le Gouvernement dépose un amendement, libellé comme suit (doc. Sénat, n° 1-438/2, amendement n° 1):

«L'article 80, alinéa 2, du Code judiciaire est complété in fine par la disposition suivante :

«Pour pouvoir être désigné juge d'instruction, le juge effectif doit avoir suivi la formation prévue à l'article 79, alinéa 3, in fine. »

Justification

Eu égard à la durée prolongée du mandat de juge d'instruction « adjoint » (qui peut atteindre trois ans) et à la condition supplémentaire prévue à l'article 79, alinéa 3, du Code judiciaire et aux termes de laquelle le Roi doit en priorité désigner ces juges « adjoints » aux fonctions de juge d'instruction effectif, il est indispensable de prévoir également la condition de formation spécialisée pour la désignation comme « adjoint ».

L'amendement et l'article ainsi amendé sont adoptés à l'unanimité des 9 membres présents.

IV. VOTE FINAL

Le projet de loi ainsi amendé a été adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité des 9 membres présents.

Le Rapporteur,
André BOURGEOIS.

Le Président,
Roger LALLEMAND.

maanden waar te nemen. Deze termijn kan niet worden verlengd. De beschikking van de voorzitter wordt met redenen omkleed en vermeldt de bijzondere omstandigheden welke die aanwijzing rechtvaardigen. »

Gelet op het feit dat voorliggend ontwerp, zoals geamendeerd, uitdrukkelijk verwijst naar artikel 79, derde lid, dient ook voor de algemene bespreking te worden verwezen naar het wetsontwerp tot wijziging van het artikel 79, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek (Gedr. St., Senaat, nr. 1-440/1 tot 4).

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

Artikel 1

Dit artikel geeft geen aanleiding tot specifieke opmerkingen.

Dit artikel wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Artikel 2

De Regering dient een amendement in, luidend als volgt (Gedr. St., Senaat, nr. 1-438/2, amendement nr. 1):

«Artikel 80, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek wordt in fine aangevuld door wat volgt :

«Om te kunnen worden aangewezen als onderzoeksrechter moet de werkend rechter de opleiding bedoeld in artikel 79, derde lid, in fine, hebben gevolgd. »

Verantwoording

Gelet op de verlengde duur van het mandaat van «toegevoegd» onderzoeksrechter (mogelijk tot drie jaar) en de bijkomende voorwaarde in artikel 79, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek dat de Koning bij voorrang deze «toegevoegde» rechters dient aan te wijzen in het effectief ambt van onderzoeksrechter, is het noodzakelijk dat ook voor de toevoeging in de voorwaarde van de gespecialiseerde opleiding wordt voorzien.

Dit amendement en het aldus geamendeerde artikel worden eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

IV. EINDSTEMMING

Het aldus geamendeerde wetsontwerp wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Dit verslag is eenparig goedgekeurd door de 9 aanwezige leden.

De Rapporteur,
André BOURGEOIS.

De Voorzitter,
Roger LALLEMAND.

**PROJET TRANSMIS PAR LA CHAMBRE DES
REPRÉSENTANTS**

Article premier

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

L'article 80, alinéa 2, du Code judiciaire est remplacé par ce qui suit:

«En outre, si les nécessités du service le justifient, le président du tribunal peut, à titre exceptionnel, et après avoir recueilli l'avis du procureur du Roi, désigner un juge effectif pour remplir les fonctions précitées pour un terme qu'il fixe, qui ne dépasse pas un an, et qui ne peut être renouvelé que deux fois.»

**TEXTE AMENDÉ
PAR LA COMMISSION**

Article premier

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

L'article 80, alinéa 2, du Code judiciaire est remplacé par ce qui suit:

«En outre, si les nécessités du service le justifient, le président du tribunal peut, à titre exceptionnel, et après avoir recueilli l'avis du procureur du Roi, désigner un juge effectif pour remplir les fonctions précitées pour un terme qu'il fixe, qui ne dépasse pas un an, et qui ne peut être renouvelé que deux fois.

Pour pouvoir être désigné juge d'instruction, le juge effectif doit avoir suivi la formation prévue à l'article 79, alinéa 3, in fine.»

**ONTWERP OVERGEZONDEN
DOOR DE KAMER
VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS**

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 80, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, wordt vervangen door wat volgt:

«Bovendien kan de voorzitter van de rechtbank, indien de behoeften van de dienst het rechtvaardigen, bij wijze van uitzondering en na het advies van de procureur des Konings te hebben ingewonnen, een werkend rechter aanwijzen om de voornoemde ambten gedurende een door hem vastgestelde en slechts tweemaal hernieuwbare termijn van ten hoogste een jaar waar te nemen.»

**TEKST GEAMENDEERD
DOOR DE COMMISSIE**

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 80, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, wordt vervangen door wat volgt:

«Bovendien kan de voorzitter van de rechtbank, indien de behoeften van de dienst het rechtvaardigen, bij wijze van uitzondering en na het advies van de procureur des Konings te hebben ingewonnen, een werkend rechter aanwijzen om de voornoemde ambten gedurende een door hem vastgestelde en slechts tweemaal hernieuwbare termijn van ten hoogste een jaar waar te nemen.»

Om te kunnen worden aangewezen als onderzoeksrechter moet de werkend rechter de opleiding bedoeld in artikel 79, derde lid, in fine, hebben gevolgd.»